

Методичні вказівки з написання залікової/екзаменаційної роботи по курсу

«Аналіз та презентація даних соціологічних і маркетингових досліджень»

Структура роботи

Структура З/ЕР включає в себе наступні основні елементи: титульний аркуш, зміст, вступ, розділи (як правило, 2 або 3) основної частини, висновок, список літератури, додатки (якщо потрібні).

Вступ

У вступі потрібно коротко охарактеризувати програму дослідження і основні його результати, для чого необхідно:

- обґрунтувати вибір теми: переконати в актуальності, науковій та практичній значущості (важливості) поставленої проблеми;
- описати логічну структуру дослідження: сформулювати мету, завдання, основну гіпотезу (кілька основних гіпотез), об'єкт і предмет дослідження;
- описати інформаційну базу дослідження (для випадків вторинної обробки та аналізу готових масивів даних)
- обґрунтувати вибір методів збору (у разі, якщо проводиться дослідження) і аналізу даних;
- дати уявлення про структуру тексту, про загальну логіку його розгортання, як шляху до досягнення поставленої мети;
- коротко вказати, якого роду основні результати в роботі отримані;

!!! Пам'ятайте, що всі перелічені пункти Вступу не розрізнені, самостійні теми, а являють собою різні способи поговорити про одне й те ж: про задуману і реалізовану в дослідженні тему.

Зазначений порядок викладу дотримуватися не обов'язково, але всі пункти бажано хоча б коротко висвітлити.

Обґрунтування вибору теми і постановка проблеми

При обґрунтуванні вибору теми необхідно відповісти на питання: навіщо потрібно було проводити представлене дослідження.

Вирішальний аргумент на користь вибору теми - можливість поставити, сформулювати і вирішити важливу проблему - актуальну і значиму з пізнавальною і/ або прикладної точки зору.

Під проблемою в даному випадку розуміється виключно інтелектуальна загадка, незрозумілість, протиріччя. Вирішити інтелектуальну проблему - значить прояснити те, що раніше було незрозуміло.

Чим чіткіше сформульована проблема - що саме незрозуміло, - тим легше відповісти на питання «навіщо і чому» досліджувати, тим легше коректно вибудувати все дослідження.

Іноді, щоб чітко сформулювати проблему, потрібно окреслити проблемну ситуацію, тобто задати контекст відомого, зрозумілого, в якому невідомість, незрозумілість висвічується особливо контрастно.

Логічна структура дослідження

Ціль дослідження - це те, чого ми хочемо досягти своїм дослідженням, заради чого воно взагалі проводиться. В цілі в узагальненій формі предвосхищаються очікувані результати - що саме ми збираємося прояснити з того, що раніше було незрозумілим, незрозумілим на тлі зрозумілих речей. Формулювання мети за змістом найтіснішим чином пов'язана з поставленою проблемою.

Інакше кажучи, мета - це відповідь на основний дослідницький питання роботи.

Для досягнення поставленої мети формують систему конкретних завдань, виконання яких веде до досягнення поставленої (однієї єдиної!) **Цілі** дослідження.

До кожного завдання можна сформулювати гіпотезу.

Гіпотези слід відбирати такі, щоб відповіді на них, їх перевірка (їх прийняття або заперечення) сприяли досягненню мети дослідження.

Гіпотези доцільно не вигадувати, а виводити з актуальних теоретичних уявлень і емпіричних даних. Система поставлених завдань відображається в структурі основної частини роботи, що складається з глав і параграфів. У найпростішому випадку кожному параграфу відповідає своя задача. Близькі за

характером завдань параграфи об'єднуються в глави. За завданням зручно простежувати, з яких великих блоків складається проведене дослідження.

Об'єкт дослідження - це відповідь на питання «що досліджується?»

Предмет позначає найбільш важливий для дослідження аспект об'єкта.

Предметом для дослідження вибираються найбільш значимі з теоретичної або практичної точки зору властивості, характеристики, особливості, сторони, взаємозв'язку об'єкта.

Предмет дослідження часто відбивається в назві **Залікової/екзаменаційної роботи**.

Методи дослідження

Обґрунтування вибору і власне опис вибраних методів збору, (якщо проводиться дослідження) обробки і аналізу даних у **Вступі** робиться лаконічно, щоб читач отримав про характер роботи саме загальне уявлення (яке він розширить і поглибить у відповідних параграфах, де опис та обґрунтування будуть більш докладними).

Обґрунтуванням для вибору конкретних методів обробки і аналізу даних є адекватність меті та завданням дослідження.

Структура тексту

Структура тексту описується стандартно: вказується, що робота складається з Вступу, певної кількості розділів і параграфів, Висновків, списку використаних джерел, додатків. Далі наводиться короткий реферат основного змісту роботи по главах і параграфах: в першому параграфі першого розділу викладені ..., у другому параграфі першого розділу систематизовані ... і т.п. По суті короткий реферат кожного параграфа розкриває основні особливості того, як і з яким результатом вирішувалася описана в параграфі задача.

Основні результати

Основні результати роботи у Вступі представляються коротко і в найзагальнішому вигляді.

Структура основної частини

Основна частина З/ЕР зазвичай формується з 2-х або 3-х глав, кожна з яких, в свою чергу, формуються з 2-х і більше параграфів (один параграф главу не утворює).

Структура основної частини залежить від змісту завдань, які вирішуються для досягнення поставленої пізнавальної мети. Кожна окрема задача, як правило, відповідає одному параграфу. Близькі за характером завдань параграфи об'єднуються в глави.

Висновок

- наводяться основні результати і висновки проведеного дослідження;
- характеризується ступінь вирішення поставлених завдань, успішність досягнення мети - що вдалося і що не вдалося прояснити на шляху вирішення поставленої проблеми;
- вказуються і систематизуються труднощі, які завадили автору повною мірою, ґрунтовно, коректно вирішити поставлену проблему, або окремі завдання (якщо труднощі мали місце).

Література

Список літератури оформляється згідно із загальними вимогами і правилами формування списку літератури в наукових роботах.

Оформлення тексту

Рекомендований обсяг залікової роботи 10-15 сторінок друкованого тексту.

Всі сторінки (в тому числі сторінки з малюнками і додатками) мають наскрізну нумерацію арабськими цифрами. Номери сторінок розташовуються у верхньому кутку праворуч. Шрифт такий же, як у основного тексту. Сторінка титульного аркуша залишається без номера.

Для основного тексту рекомендується шрифт Times New Roman, розмір шрифту (кегель) 14; в абзаці вирівнювання по ширині; відступ першого (червоною) рядка; полуторний міжрядковий інтервал, відступ до і після - 0; обов'язкова автоматична розстановка переносів.

заголовки

Заголовки елементів тексту (глав і параграфів) розташовуються по центру. Точки в кінці заголовків не ставляться.

Шрифт заголовків першого рівня (глави) виділений; другого рівня (параграфи) - виділений курсив; третього рівня (підпункти) - курсив.

Рекомендується сформувати стилі: **Тема 1**, **Заголовок 2**, **Заголовок 3**; використання цих стилів дозволяє автоматично виставити зміст на сторінці, наступній за титулом.

Шрифт всіх заголовків Times New Roman, розмір шрифту (кегель) 14.

Всі основні структурні елементи тексту з заголовками першого рівня - Розділ, Зміст, Вступ, Висновок, Література, Додатки - починаються з нової сторінки.

Довгий заголовок з урахуванням логіки рекомендується розбивати з допомогою розриву рядка. Автоматична розстановка переносів в заголовках заборонена.

таблиці

Оформлена таблиця включає три елементи: назва об'єкта, назва таблиці і власне таблиці.

Перший елемент - назва об'єкта, в даному випадку слово «Таблиця» - розташовується першим і вирівнюється по правому краю. Всі таблиці мають назви і наскрізну для всього тексту порядкову нумерацію і нумеруються арабськими цифрами: Таблиця 1, Таблиця 2 і т.д.

Другий елемент - назва таблиці - розміщується у центрі; довга назва таблиці рекомендується розбивати з допомогою розриву рядка. Назва таблиці має адекватно відображати те, що міститься в самій таблиці.

Перші два елементи оформляються тим же шрифтом і кеглем, що й основний текст - Times New Roman, розмір 14.

Кегль шрифту в самій таблиці (в третьому елементі) вибирається так, щоб таблиця розташовувалася на сторінці цілком і була такою, що легко читається. Як правило, розмір шрифту в тілі таблиці на 1-2 кегля менше розміру в основному тексті.

Інтервали між рядками одинарні. Сама таблиця цілком вирівнюється по центру. Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, «шапка» позначається як (внутрітабличний!) Заголовок, щоб «шапка» автоматично відтворювалася на всіх наступних сторінках.

Всі елементи таблиці центровані по вертикалі, цифри в клітинах вирівняні по центру. Немає ніяких абзаців, міжрядковий інтервал одинарний.

[Приклад]

З якою метою використовують INTERNET
(дані наведені у відсотках)

Цілі використання INTERNET	2001 рік N=3000	2006 рік N=2870	2009 рік N=3037
Читання газет, сайтів новин	41	31	34
Пошук рефератів, курсових	43	61	62
Спілкування з друзями	30	38	70
Пошук наукової інформації	56	46	47
Відпочинок	38	32	31
Пошук інформації про конференції, гранти	18	8	8

МАЛЮНКИ

Оформлений малюнок включає два елементи: власне малюнок і підпис до малюнка. Обидва елементи - малюнок і підпис - розташовуються по центру.

[Приклад]

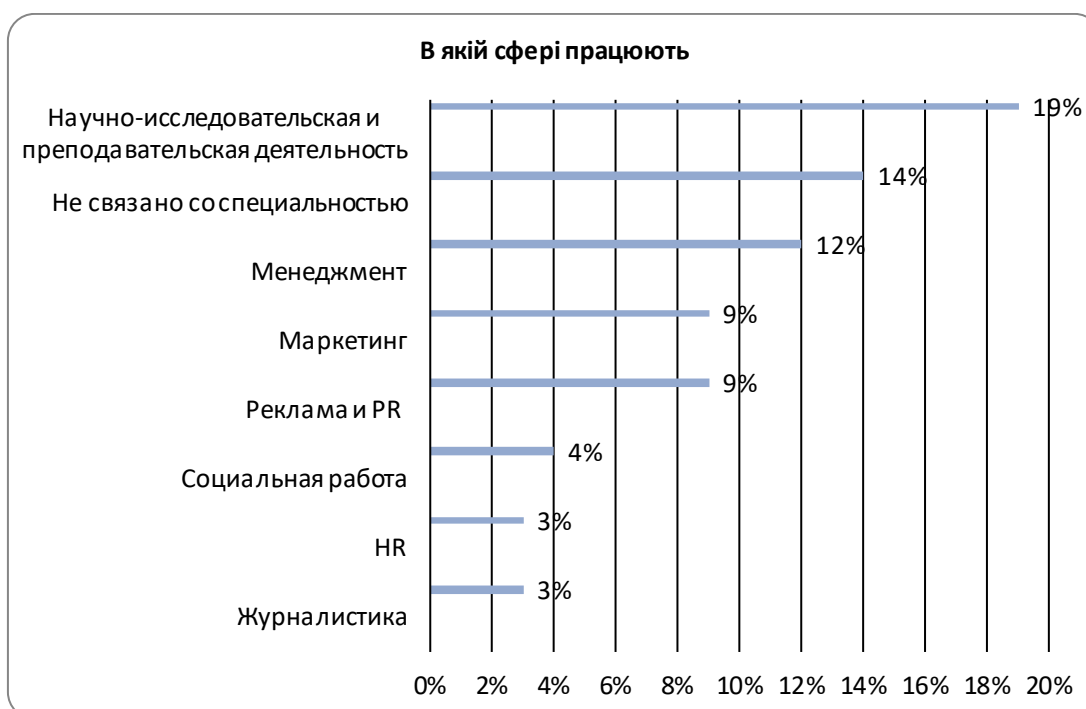

Рис. 1 Розподіл відповідей на запитання: «У якій сфері Ви працюєте після закінчення соціологічного факультету ХНУ» (n=1067)

Якщо в тексті кілька малюнків (більше одного), вони нумеруються арабськими цифрами - Рис. 1, Рис. 2 і т. Д. - і мають і наскрізну для всього тексту порядкову нумерацію. На друк досить вивести чорно-білі малюнки.

Критерії оцінки З/ЕР

Текст оцінюється за такими критеріями.

- наявність в дослідженні обґрунтованої проблеми;
- адекватно відображена проблема в формулюваннях основних компонентів програми дослідження: мета, завдання, гіпотези, об'єкт, предмет.
- чи коректно обрані методи обробки та аналізу даних, тобто чи відповідають вони цілям, завданням дослідження.
- логічний і послідовний виклад тексту
- акуратність оформлення тексту, таблиць і діаграм.